

วันศุกร์ที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2548 ปีที่ 28 ฉบับที่ 9897 หน้า 1,5

ลุ้นกระดังงำ 'มหาพรหมาชิณี' ดอกบานนอกถิ่น 'แม่ฮ่องสอน'

วว.เผยต้น 'มหาพรหม
ราชิณี' พันธุ์กระดังงำ
โบราณ ปลูกลงถิ่น
จ.แม่ฮ่องสอน ออกดอก
แล้ว แต่ยังเป็นแค่ดอก
ตูม ลุ้นสภาพอากาศ
หากฝนไม่ตกจะให้เห็น
ดอกบานเต็มทีในเดือน
พฤษภาคม

หลังจากที่ "จำปาสรินธร" ออกดอกนอกสถานที่ เป็นครั้งแรกมาก่อนหน้านี้ ปรากฏว่ามีเรื่องที่น่า ยินดีอีกครั้ง เมื่อต้น "มหาพรหมราชิณี" ซึ่งเป็นไม้ โบราณสกุลกระดังงำก็ออกดอกนอกสถานที่เป็น ครั้งแรกเช่นกัน

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 14 เมษายน ดร.ปิยะ เฉลิม กุลัน ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย (วว.) หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่องการ รวบรวมและจำแนกพรรณไม้ในวงศ์กระดังงำทั่ว ประเทศ เปิดเผยว่า จากการนำเสนอข่าวเรื่องจำปี สรินธร ไม่ติดคำบรรพ์ หายากซึ่งพบเพียงแห่ง เดียวในประเทศไทยที่ จ.ลพบุรี ออกดอกนอก สถานที่ครั้งแรกหลังจากนำมาขยายพันธุ์ที่แปลง ทดลองของ วว. และได้เพาะพันธุ์ต้นกล้าเอาไว้เพื่อ ให้ประชาชนที่สนใจนำไปขยายพันธุ์ต่อ จำนวน หลายพันต้น ปรากฏว่ามีประชาชนจากทั่วประเทศ ให้ความสนใจเข้ามาขอซื้อต้นกล้าจำปีสรินธร จำนวนมาก ขณะนี้เหลืออีกเพียง 300 กว่าต้น เท่านั้น หากใครต้องการเพิ่มเติมติดต่อได้ที่ วว. คลอง 5

ดร.ปิยะกล่าวว่า ที่น่ายินดีอีกเรื่องเกี่ยวกับไม้ สกุลกระดังงำที่หายากอีกเช่นกัน คือ ขณะนี้ต้น มหาพรหมราชิณี ซึ่งเป็นไม้โบราณที่จะมีเฉพาะ ถิ่น จ.แม่ฮ่องสอนเท่านั้น ได้ออกดอกตูมแล้วใน แปลงทดลองของ วว. เป็นการออกดอกครั้งแรก เช่นเดียวกันหลังจากทดลองเอาออกมาปลูกลง ถิ่น

"ตั้งแต่เดือนเมษายนที่ผ่านมา ดอกตูมรุ่นแรก จากที่ปลูกลงไว้ประมาณ 10 ต้น ออกมาประมาณ 7 ต้น ช่วงนั้นแดดร้อนจัด พอมาลงเดือนฝน ตกหนัก ทำให้ดอกร่วงเกือบหมด ดังนั้นจากเดิมที่ เคยคาดว่าเดือนพฤษภาคมเราจะรู้ได้แน่นอนว่าจะ เห็นมหาพรหมราชิณีบานเต็มที่ได้วันไหน แต่หลังจาก เห็นความแปรปรวนของอากาศทำให้ไม่ค่อย มั่นใจนักว่าหลังจากนี้ไปฝนจะตกหนักทำให้ดอก ตูมที่มีอยู่เวลานี้ร่วงอีกหรือไม่ ถ้าไม่ร่วง จะบอกได้ ทันทีว่าภายในเดือนพฤษภาคมนั้นเราจะได้เห็น มหาพรหมราชิณีบานเต็มที่ได้เมื่อไร ตอนนี้จะต้อง รอดูสภาพอากาศไปก่อน" ดร.ปิยะกล่าว

ผู้สื่อข่าวถามว่า ได้เพาะต้นกล้ามหาพรหม ราชิณีให้ประชาชนเอาไปปลูกที่บ้านเหมือนจำปี สรินธรหรือไม่ ดร.ปิยะกล่าวว่า เพราะเอาไว้แต่ไม่ มากนัก มีประมาณ 20-30 ต้น ราคาต้นละ 1,500 บาท ส่วนจะเปิดให้จองได้วันไหน วว.จะ ประกาศให้ทราบอีกครั้ง

สำหรับต้นมหาพรหมราชิณี พรรณไม่เฉพาะ ถิ่น เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ทั้งยังเป็นพรรณ ไม้หายาก เนื่องจากมีจำนวนต้นในสภาพถิ่น กำเนิดน้อยมากและมีการกระจายพันธุ์ต่ำ เป็นไม้ ต้นขนาดเล็กสูง 4-6 เมตร ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5-8 เซนติเมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาล กิ่งอ่อนมีขนอ่อนคลุมอยู่ ใบมีรูปหอก กว้าง 4-9 เซนติเมตร ยาว 11-19 เซนติเมตร เนื้อใบค่อนข้างหนา ผิวใบเรียบเป็นมันทั้ง 2 ด้าน โคนใบและ

ปลายใบแหลม มีเส้นใบแขนงใบจำนวน 8-11 คู่ ดอกมีลักษณะเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อ 1-3 ดอก ออกที่ใกล้ปลายยอด

ต้นมหาพรหมราชินีเป็นพรรณไม้ที่ไม่มีดอกใหญ่ที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับดอกของพรรณไม้อื่นๆ ในสกุลมหาพรหมเดียวกัน คือ เมื่อบานเต็มที่มีดอกเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 1.8-2.7 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงมี 3 กลีบ รูปไข่กว้าง 2 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร กลีบดอกมี 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ กลีบดอกชั้นนอกเป็นรูปไข่ กว้าง 4.1-5.3 เซนติเมตร โคนกลีบบาน ปลายกลีบเว้าแหลมกลีบบางสีขาว มีลายเส้นเรียงตามความยาวของใบ กลีบดอกชั้นในกว้าง 3.6-4.1 เซนติเมตร ยาว 3.7-4.3 เซนติเมตร โคนกลีบสีเขียวอ่อน ปลายกลีบสีม่วงเข้ม กระดองฮันและประกบติดกันเป็นรูปกระช้ำ แต่ละดอกบานอยู่ได้ 3-5 วัน กลิ่นหอมอ่อนๆ มีฤดูดอกบานเต็มต้นในช่วงเดือนพฤษภาคม

ส่วนผล เป็นผลกลุ่มมีผลย่อย 10-15 ผล รูปทรงกระบอกเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.2-2.4 เซนติเมตร ยาว 5.5-8 เซนติเมตร มีขนอ่อนปกคลุมหนาแน่น ซึ่งจะมีผลแก่ในช่วงเดือนตุลาคม การขยายพันธุ์ที่ดีที่สุดคือการทาบกิ่ง เพาะเมล็ด เลี้ยงยอด ส่วนการตอนปักกิ่งและการปักชำจะใช้ระยะเวลานานและได้ผลต่ำ แต่ที่น่าสนใจคือการปลูกนั้นดูแลไม่ยาก และใช้เวลาประมาณ 2-3 ปีก็ออกดอกแล้ว